

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

19 mei 2003

VERSLAG

– van het Rekenhof –

**van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting
en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2003**

REKENHOF

Verslag van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003

*Verslag van het Rekenhof aan het
Vlaams Parlement*

**Dit verslag is door de Nederlandse kamer van het Rekenhof
vastgesteld in haar zitting van 19 mei 2003**

INHOUD

	Blz.
1. Macro budgettaire aspecten	5
1.1. De economische groei- en inflatieparameters in het kader van de economische omgevingsfactoren in de Vlaamse begroting	5
1.2. Naleving van de budgetnorm van de Hoge Raad van Financiën (HRF)	6
1.3. Evaluatie van de schuldnorm	9
2. Voorzichtigheid en correctheid van de raming van de ontvangsten	9
2.1. Fiscale ontvangsten	9
2.2. Niet-fiscale en andere ontvangsten	15
3. Analyse per departement inclusief de overeenkomstige DAB's en VOI's	16
3.1. Departement Algemene Zaken en Financiën	17
3.2. Departement Onderwijs	18
3.3. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur	19
3.4. Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw	22
3.5. Departement Leefmilieu en Infrastructuur	23

Tot voor de begrotingscontrole 2003 bestond het begrotingsverslag aan het Vlaams Parlement uit zowel inhoudelijke als formele opmerkingen. Voortaan bevat dit rapport alleen nog inhoudelijke opmerkingen. De formele opmerkingen worden enkel nog medegedeeld aan de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management.

De meeste nationale en internationale voorspellers bevestigen de groei en inflatieprognose toegepast bij de aangepaste Vlaamse begroting. De vooropgestelde verminderingen van de Vlaamse schuld worden tot nu toe verwezenlijkt.

De begrotingen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, DAB's en VOI's voorzien soms onvoldoende middelen en vertonen nog altijd inadequate ESR 95-coderingen. De specialiteit en de transparantie van de begroting dient te worden geoptimaliseerd.

Bovendien dient de algemene toelichting op diverse punten te worden vervolledigd.

1. Macro budgettaire aspecten

1.1. De economische groei- en inflatieparameters in het kader van de economische omgevingsfactoren in de Vlaamse begroting

Begroting	BNI-groei %	Inflatie %
2002 initieel	2	1,8
2002 begrotingscontrole	1	1,6
2003 initieel	2,4	1,4
2003 begrotingscontrole	1,8	1,4

De Vlaamse regering gaat in haar middelenbegroting uit van een inflatieprognose van 1,4 procent en van een BNI⁽¹⁾ - groei van 1,8% of 1,3% BBP⁽²⁾-groei.

Dit betekent een verlaging ten aanzien van de BNI-groei van 2,4% voorzien bij de initiële begroting 2003. Van die groei van 1,8% werd reeds 0,4 procent gegroepeerd op een conjunctuurprovisie ingeschreven op de uitgavenzijde bij de initiële begrotingsopmaak 2003. Hiermee kan een

¹ Bruto Nationaal Inkomen.

² Bruto Binnenlands Product.

eventuele verdere terugval van de BNI-groei tot 1,4% worden opgevangen. Deze benadering van de groeiraming wordt bijgevolg tijdens de begrotingscontrole behouden.

Hierna volgen de economische groei- en inflatievoorspellingen voor 2003 voor België door diverse instellingen.

Voorspellers	Reëel bruto nationaal inkomen %	BBP- groei %	Inflatie %
Federaal Planbureau ⁽³⁾	1,8	1,3	1,4
Europese Commissie ⁽⁴⁾	-	1,2	1,4
Consensus Belgian Prime News	-	1,3	1,5
OESO ⁽⁵⁾	-	1,3	1,4

Uit bovenvermelde tabel blijkt dat de meeste voorspellers de groei- en inflatieprognose toegepast bij de opmaak van de Vlaamse aangepaste begroting bevestigen⁽⁶⁾.

1.2. Naleving van de budgetnorm van de Hoge Raad van Financiën (HRF)

De klassieke HRF-toets

Tabel 35 van de Algemene Toelichting⁽⁷⁾ bevat op basis van de begrotingscontrole 2003 een toetsing aan de HRF-norm, zoals de regering die interpreteert.

De reservering voor het Zorgfonds bedraagt echter 39.418 in duizenden euro in plaats van 40.668 in duizenden euro (zie punt 3.3).

³ Federal Planning Bureau, Quarterly Newsletter February 2003, Headlines Belgian Economy, 2003, p. 7.

⁴ European Commission, Economic Forecasts, Spring 2003, N° 2, p. 44.

⁵ OECD, Economic Outlook, nr. 73, April 2003.

⁶ Prognoses opgemaakt door verschillende voorspellers kunnen niet altijd éénduidig worden vergeleken. Toch geven deze groeiprognoses indicaties aan.

⁷ Vlaams Parlement, Stuk 17 (2002-2003) - Nr. 1-A, Algemene Toelichting, p. 48.

Naleving van de HRF-norm in de meerjarenbegroting

Tabel (in duizenden euro)	2003	2004	2005	2006
Tabel 12: HRF-norm	74.368	25.000	210.00	265.00
Uitgaven op saldi VOI's en DAB's (inzonderheid op het FFEU) ⁽⁸⁾			0	0
Liquiditeitsplanning FFEU ⁽⁹⁾	167.328	262.870	220.454	24.352

De uitgaven in 2003 op de saldi van de VOI's en DAB's (inzonderheid op het FFEU) verminderen van 74.368 in duizenden euro tot 25.000 in duizenden euro in 2004.

In de liquiditeitsplanning van het FFEU daarentegen stijgen de uitgaven van 167.328 in duizenden euro in 2003 tot 262.870 in duizenden euro in 2004. De vraag stelt zich dan ook op welke wijze de daling van de uitgaven op saldi van VOI's en DAB's (inzonderheid op het FFEU) is te verklaren gelet op het feit dat het FFEU in 2004 op kruissnelheid zal functioneren.

Geen mededeling van bepaalde overeenkomsten

De bijlage bij de Algemene Toelichting bevat alleen de integrale tekst van de overeenkomst van 15 december 2000 inzake begrotingsdoelstellingen en slechts een verwijzing naar het akkoord van 21 maart 2002.

Het verdient aanbeveling de integrale tekst van het akkoord van 21 maart 2002 op te nemen in de bijlage van de Algemene Toelichting, overeenkomstig de resolutie van het Vlaams Parlement⁽¹⁰⁾.

Bovendien ontbreken de door de Interministeriële Conferentie van Financiën en Begroting goedgekeurde overeenkomst van 20 januari 1995⁽¹¹⁾ tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten omtrent het invoegen van herziene groeipercentages en de aanpassing van deze overeenkomst, goedgekeurd door bovenvermelde Conferentie⁽¹²⁾ op 5 oktober 1999.

Het is dan ook aangewezen deze overeenkomsten op te nemen in de bijlage van de Algemene Toelichting.

⁸ Vlaams Parlement, Stuk 17 (2002-2003) - Nr. 1-C, Toelichtingen, Meerjarenbegroting 2003, p. 47.

⁹ Gebaseerd op de situatie van 31 maart 2003.

¹⁰ Vlaams Parlement, Stuk 1327 (2002-2003) - Nr. 3, Voorstel van resolutie betreffende de bekendmaking van akkoorden inzake begrotingsnormen. Tekst aangenomen door de plenaire vergadering, 18 december 2002.

¹¹ Kamer van Volksvertegenwoordigers, (2002-2003), DOC. 50 2080/001, Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2003, p. 173.

¹² Vlaams Parlement, Stuk 17 (2002-2003) - Nr. 1-A, Algemene Toelichting, p. 16.

Aandacht voor een correcte ESR 95-codering van basisallocaties en begrotingsartikelen

Voor een correcte toepassing van het akkoord van 21 maart 2002 dient de HRF over voldoende en adequate informatie te beschikken die toelaat de begrotingen volgens de ESR 95-benadering te kunnen beoordelen.⁽¹³⁾

Uit de voorgelegde begrotingen van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, DAB's en VOI's blijkt evenwel dat in bepaalde gevallen niet altijd een juiste toepassing van ESR 95-codering geldt bij begrotingsposten.

Het verdient derhalve aanbeveling voortaan meer aandacht te schenken aan de noodzakelijke correcties van inadequate ESR 95-coderingen.

Overgang van het begrotingssaldo naar het vorderingensaldo

De HRF acht het noodzakelijk dat de begroting van de Vlaamse Gemeenschap wordt aangevuld met een lijst van correcties die toelaten de overgang te maken van het begrotingssaldo naar het vorderingensaldo, zoals dat in de nationale rekeningen volgens het ESR 95 wordt opgesteld⁽¹⁴⁾.

Deze overgang van het begrotingssaldo naar het vorderingensaldo werd evenwel niet opgenomen in de Algemene Toelichting of andere begrotingsdocumenten.

Het is derhalve aangewezen dat de Algemene Toelichting voortaan voorziet in de door de HRF gevraagde overgang van het begrotingssaldo naar het vorderingensaldo teneinde het Vlaams Parlement zo volledig en zo transparant mogelijk in te lichten.

De HRF-begrotingstoets gebeurt bij voorkeur binnen het financieel systeem

Het toetsingsveld van de begrotingsnormering wordt gevoelig uitgebreid vanaf het begrotingsjaar 2003. Momenteel gebeurt de berekening van de toetsing van de HRF-begrotingsnormering van de Vlaamse overheid op extracomptabele basis. Dit veroorzaakt manueel werk en kans op intikfouten.

Bij de operationalisering van een geïntegreerde analytische, economische en budgettaire boekhouding volgens het toekomstig Vlaams Compabiliteitsdecreet is de implementatie van consolidatie van begrotingen en rekeningen van de Vlaamse overheid van belang.

¹³ Hoge Raad van Financiën, Afdeling Financieringsbehoeften van de Overheid, Jaarverslag 2002, juli 2002, p. 102.

¹⁴ Ibidem, p. 102.

Het verdient derhalve aanbeveling de toetsing van de HRF-begrotingsnormering van de Vlaamse overheid in te passen binnen het financieel systeem, uitgewerkt op basis van het toekomstig comptabiliteitsdecreet.

1.3. Evaluatie van de schuldnorm

De doelstelling van de Vlaamse regering⁽¹⁵⁾ is haar schuld terug te brengen tot 2.776,4 miljoen euro tegen het einde van de legislatuur (2004).

Eind 2002 daalde de Vlaamse openbare schuld van 4.550,7 miljoen euro tot 3.883,9 miljoen euro, wat een totale vermindering betekent van 666,9 miljoen euro. Tegen eind 2003 wordt, rekening houdende met de aflossingen in de begroting, een globale eindtoestand van ongeveer 3.355,9 miljoen euro door de Vlaamse regering vooropgesteld, zijnde een vermindering van 528 miljoen euro ten opzichte van 2002.

De vooropgestelde verminderingen van de Vlaamse openbare schuld worden aldus verwezenlijkt.

Uit de meerjarenbegroting blijkt bovendien dat de halvering van de schuld tegen het einde van de legislatuur zal worden gehaald onder voorbehoud van de evolutie van de vooruitzichten van de economische groei in 2004 en het verloop van de uitgaven op de saldi van de VOI's en de DAB's (inzonderheid op het FFEU).

2. Voorzichtigheid en correctheid van de raming van de ontvangsten

2.1. Fiscale ontvangsten

De **samengevoegde en gedeelde belastingen**, die krachtens de bijzondere financieringswet (BFW)⁽¹⁶⁾ van de federale overheid worden verkregen, vormen het hoofdbestanddeel van de middelen.

¹⁵ Zoals vermeld in de septemberverklaring van 25 september 2000.

¹⁶ Bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten.

Deze middelen, inclusief de dotatie ter compensatie van het kijk- en luis-tergeld, worden geraamd op 13.783.776 in duizenden euro, of 79,20% van het totaal van de middelen.

Ingevolge het nog ontbreken van de aangepaste rijksmiddelenbegroting werden in de onderstaande tabel de geraamde bedragen in de aangepaste Vlaamse middelenbegroting vergeleken met de bedragen in de initiële rijksmiddelenbegroting. De vergelijking gebeurde aan de hand van de toelichtingen, met verwijzing naar de artikelen van de begroting en van de BFW.

De door de federale overheid in de initiële rijksmiddelenbegroting⁽¹⁷⁾ 2003 geraamde uitgaven bedragen 13.605.499 in duizenden euro⁽¹⁸⁾. Het verschil met de aangepaste Vlaamse middelenbegroting bedraagt 178.277 in duizenden euro (1,024% van de totale middelen).

Tabel: Samengevoegde en gedeelde belastingen: vergelijking Vlaamse BGC 2003 met de artikelen 14 en 15 RMB 2003

In duizenden euro (er zijn afrondingsverschillen)

BFW en begrotingsartikel	Aandeel in het totaal van de middelen	BGC 2003	RMB 2003	Vershil
Gewest				
Samengevoegde belastingen				
<i>Basisbedrag zonder Lambermont</i>				
Art. 33 BFW		6.529.523	6.450.278	79.245
Art. 35 ter BFW			50.696	-50.696
<i>Negatieve term</i>				
Art. 33 bis BFW		-2.169.839	-2.176.057	6.218
<i>Extra-middelen</i>				
Art. 35 quater tot septies BFW		57.766	58.105	-339
Totaal Gewest exclusief afrekening 2002		4.417.449	4.383.022	34.427
Afrekening 2002 PB Gewest		14.760	-51.188	65.948
Totaal Gewest inclusief afrekening 2002		4.432.209	4.331.834	100.375
83-30 49.22 samengevoegde belastingen	25,47%	4.432.209		
Art. 15 RMB			4.331.834	

¹⁷ Art. 53 BFW

De Rijksmiddelenbegroting bepaalt:

1° de bedragen vastgesteld, per Gewest, van de belastingen bedoeld in artikel 3, behalve wanneer het Gewest gebruik maakt van de mogelijkheid voorzien in artikel 5, §3;

2° de bedragen vastgesteld per Gemeenschap en bedoeld in artikel 36;

3° de bedragen vastgesteld per Gewest en bedoeld in de artikelen 12 en 34.

Over het ontwerp houdende de Rijksmiddelenbegroting wordt inzake deze punten vooraf overleg gepleegd tussen de nationale overheid en de Gemeenschaps- en Gewestexecutieven.

¹⁸ Dit is de som van de in artikel 14 en artikel 15 van de rijksmiddelenbegroting toegekende bedragen.

BFW en begrotingsartikel	Aandeel in het totaal van de middelen	BGC 2003	RMB 2003	Vershil
Gemeenschap				
Gedeelde belastingen				
Totaal PB Gemeenschap exclusief afrekening 2002 Art. 47 BFW		3.010.928	2.997.763	13.165
<i>Basisbedrag BTW zonder Lambermont</i> Art. 39 BFW		5.637.681	5.629.915	7.766
<i>Bijkomende middelen BTW</i> Art. 40 bis en 40 ter BFW		211.045	211.045	0
Totaal BTW Gemeenschap exclusief afrekening 2002		5.848.726	5.840.960	7.766
Afrekening 2002 PB Gemeenschap		8.658	-26.315	34.973
Afrekening 2002 BTW Gemeenschap		16.294	-3.296	19.590
Totaal Gemeenschap inclusief afrekening 2002		8.884.606	8.809.112	75.494
82.20 49.21 gedeelde belastingen	51,05%	8.884.606		
<i>Dotatie kijk- en luistergeld</i> Art. 47 bis BFW		464.329	463.690	639
Afrekening 2002		2.632	864	1.768
Totaal dotatie kijk- en luistergeld		466.961	464.553	2.408
82-20 45.21 dotatie kijk- en luistergeld	2,68%	466.961		
Art. 14 RMB (inclusief dotatie kijk- en luistergeld)			9.273.665	
Algemeen totaal exclusief dotatie kijk- en luistergeld	76,51%	13.316.815		
Algemeen totaal	79,20%	13.783.776	13.605.499	178.277

Beide ramingen moeten worden vastgesteld overeenkomstig wettelijke bepalingen en objectieve criteria. Bovendien bepaalt de BFW dat over het ontwerp houdende de rijksmiddelenbegroting inzake deze punten vooraf overleg moet worden gepleegd. Ook werd overeengekomen dat de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten bij de opmaak van hun middelenraming zouden uitgaan van dezelfde parameters.

De verschillen tussen de Vlaamse middelenbegroting en de rijksmiddelenbegroting zouden derhalve miniem moeten zijn.

Het Rekenhof wijst erop dat het verschil tussen de aangepaste Vlaamse middelenbegroting en de initiële rijksmiddelenbegroting grotendeels⁽¹⁹⁾ voortvloeit uit de tussentijdse (begin 2003) herbepaling van de parameters met betrekking tot 2002. Omdat er nog geen aangepaste rijksmiddelenbegroting werd opgesteld, werd deze aanpassing op federaal niveau nog niet doorgevoerd.

¹⁹ Het Rekenhof heeft niet de volledige materiële berekening zelf gecontroleerd op de conformiteit aan de BFW, maar zich toegespitst op de gehanteerde parameters.

In onderstaande tabel wordt een vergelijkend overzicht gegeven van de aangewende parameters.

Aangepaste middelenbegroting 2003	Rijksmiddelenbegroting 2003
1) Herziening BNI-groei voor het verleden 1999 : 2,47% 2000 : 2,22% 2001 : 0,50% De herziene groeipercentages werden afgeleid uit de nationale rekeningen 2001 die op 30 september 2002 door het INR werden bekendgemaakt.	Deze herziene groeipercentages werden in de RMB 2003 reeds aangewend.
2) BNI-groei 2002 : 1,80% 2003 : 1,80% Er werd geen nieuwe economische begroting gepubliceerd. De groei voor 2002 wordt afgeleid uit een recente publicatie van het INR ⁽²⁰⁾ , de groei voor 2003 uit de vermelding op de website van het Planbureau.	2002 : 0,90% 2003 : 2,40% Overeenkomstig de economische begroting van 6 september 2002.
3) Inflatie 2002 : 1,64% 2003 : 1,40% Het percentage voor 2002 werd aangepast overeenkomstig de publicatie van het Planbureau.	2002 : 1,5% 2003 : 1,4% Overeenkomstig de economische begroting van 6 september 2002.
4) Denataliteitscoëfficiënt 2002 : 100,4158 2003 : 100,6613 Deze coëfficiënten vloeien voort uit de waarneming op 31 augustus 2002.	Deze coëfficiënten werden in de RMB 2003 reeds aangewend.
5) BTW-verdeelsleutel (leerlingen) 2002 : 56,94% 2003 : 56,94% Deze sleutel vloeit voort uit de telling van het aantal leerlingen in de periode van 15 januari tot 1 februari 2002, zoals deze op 9 oktober 2002 door de algemene vergadering van het Rekenhof werd goedgekeurd.	Deze sleutel werd in de RMB 2003 reeds aangewend.
6) PB-verdeelsleutel 2002 en 2003 Gewest : 62,70 2002 en 2003 Gemeenschap : 64,50 ⁽²¹⁾ Deze sleutel vloeit voort uit de opbrengst in elk gewest van de personenbelasting van aanslagjaar 2001, zoals de toestand gekend was op 30 juni 2002.	Deze sleutel werd in de RMB 2003 reeds aangewend.

²⁰ Instituut voor de Nationale Rekeningen, Nationale Rekeningen, Deel 1 - Jaaraggregaten, 2002, p. 13.

²¹ Artikel 44, §2 BFW.

...

Wat de Vlaamse Gemeenschap betreft wordt de opbrengst van de personenbelasting gevormd door de in het Nederlands taalgebied gelokali-

Uit dit overzicht blijkt dat enkel de BNI-groei en de inflatie met betrekking tot 2002 hoger (respectievelijk 0,90% en 0,14% hoger) werden vastgesteld dan in de initiële rijksmiddelenbegroting. De BNI-groei met betrekking tot 2003 werd lager (0,60% lager) ingeschat.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat bij de federale begrotingscontrole en in de aangepaste rijksmiddelenbegroting ook rekening zal worden gehouden met de gewijzigde parameters.

In dit verband vestigt het Rekenhof nog de aandacht op het volgende:

- De BFW schrijft expliciet voor dat in afwachting van de definitieve vaststelling van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen en van de reële groei van het bruto nationaal inkomen de bedragen worden aangepast aan de geraamde procentuele verandering van het gemiddelde indexcijfer van de consumptieprijzen en aan de geraamde reële groei van het bruto nationaal inkomen van het betrokken begrotingsjaar, zoals voorzien in de economische begroting bedoeld in artikel 108, g), van de wet 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen.
- In de cyclus die tussen de betrokkenen werd overeengekomen voor de uitvoering van de BFW wordt op het moment van de begrotingscontrole 2003⁽²²⁾ een "eerste definitieve vaststelling" gedaan van de parameters met betrekking tot 2002, met het oog op de definitieve afrekening van het begrotingsjaar 2002, die definitief wordt verrekend in de begroting 2003. Latere aanpassingen zijn in principe slechts relevant voor de latere begrotingsjaren.

De opbrengst van de **gewestbelastingen** bedoeld in artikel 3 van de BFW (inclusief intresten en boeten) wordt geraamd op 2.838.075 in duizenden euro (16,31% van het totaal van de middelen), waarvan 2.721.552 in duizenden euro (15,64% van het totaal van de middelen) door de federale overheid wordt geïnd en doorgestort.

seerde opbrengst van de personenbelasting, verhoogd met 20% van de in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad gelokaliseerde opbrengst van de personenbelasting.

...

Voor de toepassing van dit artikel worden de ontvangsten, gelokaliseerd in elk taalgebied, inzake personenbelasting zoals bedoeld in artikel 7, §2, jaarlijks vastgesteld, op basis van de meest recente gegevens, bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, na voorafgaand overleg met de Gewest- en Gemeenschapsexecutieven.

²² In de Toelichting bij de initiële RMB 2003 (DOC 50 2080/001) wordt gesteld dat ook het basisbedrag van de "dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld" en het basisbedrag van de "negatieve term" (in beide gevallen gaat het om de gemiddelde netto-opbrengst voor de jaren 1999-2001, uitgedrukt in lopende prijzen 2002, van de bedoelde belastingen) op definitieve wijze zou worden vastgesteld ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2003 (p. 189 en p. 196).

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven en een vergelijking met de in de rijksmiddelenbegroting 2003 geraamde bedragen.

Tabel: gewestbelastingen van artikel 3 BFW: vergelijking Vlaamse BGC 2003 met artikel 13 RMB 2003

In duizenden euro (er zijn afrondingsverschillen)

BFW en begrotingsartikel	Aandeel in het totaal van de middelen	BGC 2003	RMB 2003	Verschil
Gewestbelastingen over te dragen opbrengsten				
<i>Bel. op de spelen en de weddenschappen</i>				
Art. 3, 1° BFW		(*)17.683	17.663	20
83-30 36.03	0,10%	(**)17.700		
<i>Bel. op de automatische ontspanningstoestellen</i>				
Art. 3, 2° BFW		(*)28.952	24.320	4.632
83-30 36.04	0,17%	(**)29.013		
<i>Openingsbelasting op de slijterijen</i>				
Art. 3, 3° BFW		0	0	0
83-30 36.05	0,00%	0		
<i>Registratierechten</i>				
Art. 3, 6° BFW		(*)999.954	985.492	14.462
83-30 36.06	5,75%	(**)1.000.658		
<i>Hypotheekrechten (=registratierechten op hypotheken)</i>				
Art. 3, 7°a) BFW		(*)99.999	82.017	17.982
<i>Registratierechten op verdelingen</i>				
Art. 3, 7°b) BFW			6.503	-6.503
83-30 36.07	0,57%	(**)100.000		
<i>Verkeersbelasting</i>				
Art. 3, 10° BFW		(*)678.335	705.121	-26.786
83-30 36.08	3,90%	(**)678.758		
<i>Belasting op de inverkeerstelling</i>				
Art. 3, 11° BFW		(*)149.662	182.769	-33.107
83-30 36.09	0,86%	(**)149.750		
<i>Eurovignet</i>				
Art. 3, 12° BFW		(*)55.638	64.700	-9.062
83-30 36.10	0,32%	(**)55.673		
<i>Schenkingsrechten</i>				
Art. 3, 8° BFW		(*)39.952	42.795	-2.843
83-30 56.10	0,23%	(**)40.000		
<i>Successierechten en recht van overgang bij overlijden</i>				
Art. 3, 4° BFW		(*)632.970	625.199	7.771
83-30 56.51	3,73%	(**)650.000		
Totaal		2.703.145	2.736.578	-33.433
Intresten		10.893	12.675	-1.782
Boeten		7.514	7.382	132
Totaal in toelichting		2.721.552	2.756.635	-35.083
Art. 13 RMB			2.756.636	

BFW en begrotingsartikel	Aandeel in het totaal van de middelen	BGC 2003	RMB 2003	Vershil
Totaal in middelenbegroting	15,64%	2.721.552		-35.084
Gewestbelastingen eigen inning				
<i>Onroerende voorheffing</i>				
Art. 3, 5° BFW		113.120		
Intresten		2.880		
Boeten		0		
Totaal		116.000		
83-10 37.01	0,67%	116.000		
Totaal gewestbelastingen zonder kijk- en luistergeld	16,30%	2.837.552		
Kijk- en luistergeld als gewestbelasting		0		
Kijk- en luistergeld inning vroegere jaren		523		
83-10 07.01	0,003%	523		
Algemeen totaal		2.838.075		
Algemeen totaal in middelenbegroting	16,31%	2.838.075		

(*) zonder intresten en boeten

(**) met intresten en boeten

De vergelijking met de rijksmiddelenbegroting en de verstrekte toelichtingen wijzen erop dat de ramingen realistisch zijn gebeurd en er rekening werd gehouden met de recent door decreten gewijzigde wetgeving.

2.2. Niet-fiscale en andere ontvangsten

In het departement Onderwijs wordt pro memorie het **Fonds voor de Navorming** vermeld met een batig saldo van 216 in duizenden euro. Dit fonds mag evenwel op basis van artikel 59 van het decreet van 16 april 1996 betreffende de lerarenopleiding en de nascholing nog slechts verrichtingen bevatten tot 30 juni 2000. Het saldo van dit fonds mocht op basis van artikel 18 van het decreet van 21 december 2001 houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2002 worden gedesaffecteerd. Het is dan ook aangewezen dat dit zou gebeuren.

Inzake de geplande verkoop van de aandelen van de **Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening** (VMW) bepaalt artikel 6, §1, 2°, van het oprichtingsdecreet van 28 juni 1983 van de VMW dat aandelen, mits goedkeuring door de raad van bestuur, alleen kunnen worden overgedragen aan medevennoten. Derhalve vereist de vervreemding van de aandelen van het Vlaams Gewest, zo andere begunstigen worden beoogd dan medevennoten, een decretale machtiging.

De tabel bij de middelenbegroting maakt geen melding van de beschikbare saldi van het **Leegstandsfonds** zoals dit vroeger tot 2000 werd

opgenomen in de middelenbegroting onder programma 53.20 - Sociaal Impulsfonds. Volgens de uitvoeringsstand van de Vlaamse Gemeenschap bedroegen de vastleggings- en ordonnanceringsaldi op 4 mei 2003 respectievelijk nog 2.257.054,80 en 2.304.162,35 euro. Reeds in het verslag van het Rekenhof van 9 november 1999 over het decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000 werd evenwel het voortbestaan van dit fonds in twijfel getrokken. Indien het effectief de bedoeling is dat dit fonds wordt afgeschaft, is het aangewezen artikel 24 van het decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 bij normatief decreet op te heffen en te bepalen wat met het saldo dient te gebeuren.

3. Analyse per departement inclusief de overeenkomstige DAB's en VOI's

Algemeen

In vergelijking met het initiële uitgavendecreet 2003, voorziet de huidige aanpassing twee bijkomende machtigingen tot **herverdeling** in de artikelen 18 en 19 en twee aanvullende verdelingen van provisionele kredieten in de artikelen 20 en 21.

Voor de salarissen en toelagen voor het personeel en het vernieuwd beloningsbeleid zijn noch op basisallocatie 11.03, noch op basisallocatie 11.09 van programma 99 kredieten voorzien voor de **verhoging van het vakantiegeld 2003 en de salarisverhoging met 1%** voor de niveaus C en D. Deze maatregelen zijn nochtans goedgekeurd door de Vlaamse regering in de uitvoering van het sectoraal akkoord 2001-2002. Op de begrotingen van de DAB's en de VOI's werd wel rekening gehouden met deze maatregelen. Voor de verhoging van het vakantiegeld (FTE) en de salarisverhoging voor de niveaus C en D is voor 2003 een budget nodig van 5.161 in duizenden euro. Deze cijfers zijn gebaseerd op de beslissing van de Vlaamse regering van 28 september 2001 tot goedkeuring van het sectoraal akkoord 2001-2002. Op de basisallocatie 11.09 - Vernieuwd beloningsbeleid is een budget voorzien van 2.087 in duizenden euro. Zelfs bij herverdeling tussen deze basisallocaties zijn de kredieten ontoereikend om uitvoering te geven aan het sectoraal akkoord 2001-2002. Anderzijds wordt de verhoging van de dotatie aan de **Vlaamse Vervoermaatschappij (VVM)** (als bijdrage tot het evenwicht van haar exploitatierekening met inbegrip van de werkingskosten van de bijzondere studiediensten) met de **personeelskost voor de organisatie van het leerlingenvervoer** niet gecompenseerd door een gelijke vermindering van basisallocatie 11.03 van het bestaansmiddelenprogramma 99.10. Het zou, op grond van gegevens van de administratie, gaan om 1.401 in duizenden euro. Het is aangewezen een overzicht te geven van de elementen die de stijgingen en de dalingen veroorzaken.

Ondanks de belofte van de minister⁽²³⁾ om in het kader van de begrotingscontrole 2003 de noodzaak na te gaan van het gebruik van **geldvoorschotten** en van het voor deze rekeningen ingesteld plafondbedrag is hiervan niets terug te vinden in de artikelen 6, 7 en 8 van het ontwerp van uitgavendecreet.

3.1. Departement Algemene Zaken en Financiën

Op programma 24.10 - Algemene financiële logistiek wordt een krediet in geschreven van 20 miljoen euro voor een kapitaalparticipatie in de **Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM)**. De BAM werd als naamloze vennootschap van publiek recht opgericht krachtens het decreet van 13 december 2002. De BAM staat in voor de realisatie van het Masterplan Antwerpen. Het Vlaams Gewest wordt hoofdaandeelhouder van de BAM. Met het bedrag van 20 miljoen euro zal de BAM haar werkingskosten van de eerste twee jaren kunnen financieren evenals de resterende voorbereidende studies. Deze studies worden uitgevoerd door een studiegroep, in opdracht van het Vlaams Gewest. De BAM zal de verdere financiering van dit globale studiecontract overnemen van het Vlaams Gewest. Vanaf 2004 start de eigenlijke uitvoering van de investeringen, voorzien in het Masterplan Antwerpen (ingrepen inzake weginfrastructuur, waterweginfrastructuur en openbaar vervoer). De totale kostprijs van het Masterplan zou oplopen tot 2,3 miljard euro. Op korte termijn beschikt de BAM echter niet over eigen inkomsten, zodat een aanzienlijke bijdrage vanwege het Vlaams Gewest noodzakelijk zal zijn voor de realisatie van het Masterplan. Het Rekenhof beveelt aan dat in de toelichting bij de begroting een prefiguratie zou worden gevoegd, waarin de wijze van financiering en de spreiding van de totale kosten wordt aangegeven.

Vermits het **vernieuwd beloningsbeleid** is geblokkeerd tot op het einde van deze legislatuur, is het aangewezen de kredieten voor vernieuwd beloningsbeleid op basisallocatie 11.09 van programma 99.10 - Interdepartementale bestaansmiddelen vrij te geven en te voegen bij de kredieten op basisallocatie 11.03 - Salarissen en toelagen voor het personeel. Het staat immers nu al vast dat de kredieten op deze basisallocatie ontoereikend zullen zijn om de door de Vlaamse regering aangegane verplichtingen in uitvoering van het sectoraal akkoord 2001-2002 na te komen.

²³ Vlaams Parlement, Stuk 1, Nr. 15 (2002-2003) - Nr. 9, p. 119 en 120.

Artikel 9 van het ontwerp van uitgavendecreet voorziet in afwijkende overdrachtsregels van kredieten en werd blijkbaar opgenomen vanwege het in 2002 niet volledig vastleggen van de dotatie voor het Financieringsfonds voor **Schuldafbouw en Eénmalige Investeringsuitgaven** teneinde kredietverlies als gevolg daarvan te voorkomen. Het verdient aanbeveling meer aandacht te schenken aan de opvolging van het vastleggen en ordonnanceren van de bovenvermelde dotatie teneinde te vermijden dat dergelijke bepaling recurrent wordt.

De begroting van de **Dienst Kijk- en Luistergeld** in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is niet als bijlage toegevoegd. Wanneer het de bedoeling is deze bicommunautaire paracommunautaire instelling af te schaffen is normaliter een nieuw samenwerkingsakkoord noodzakelijk tussen de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap, met respectievelijk bekrachtigingsdecreten door deze twee gemeenschappen. Dit akkoord dient onder meer de wijze van vereffening en van overheveling van personeel te bepalen.

3.2. Departement Onderwijs

De toelichting bij de **loonkredieten** vervat in programma 31 - Basisonderwijs, 32 - Secundair onderwijs en 34 - Permanente vorming is te beperkt om de wijzigingen te kunnen beoordelen. De algemene toelichting stelt dat er in de loonsector een globale daling van de kredieten is van 11.876 in duizenden euro. Het is aangewezen een sluitend overzicht te geven van de verschillende elementen die de stijgingen en dalingen veroorzaken en waarvan het resultaat het opgegeven bedrag is. Bovendien is het nuttig dit overzicht ook per organisatieafdeling of programma op te maken.

De aanvullende middelen voorzien in artikel 148 van het decreet van 2 april 2003 betreffende de herstructurering van het **hoger onderwijs** in Vlaanderen (structuurdecreet) zijn bedoeld, enerzijds, voor de omvorming van de hogeschoolopleidingen naar de bachelor-masterstructuur en, anderzijds, voor de wijze waarop zij bij die omvorming de innovatie en de flexibilisering gestalte geven. De aanvullende middelen opgenomen in artikel 152 van dit structuurdecreet hebben als oogmerk bij te dragen in de financiering van de academisering van de tweecycliopleidingen aan de hogescholen.

Deze aanvullende middelen bestaan ten dele uit bedragen rechtstreeks afkomstig van de Vlaamse Gemeenschap (artikel 148, §2, 2° van het structuurdecreet) en ten dele uit middelen van de enveloppe die is vrijkomen door de daling van het globale bedrag van de voorafnames 2003 ten opzichte van het referentiejaar 2002. Deze daling werd bij de opstel-

ling van de initiële begroting 2003 geraamd op 281.739 euro. Dit bedrag werd in de initiële begroting onttrokken aan de hogescholenenveloppe (basisallocatie 40.02 van programma 33.10) en ingeschreven op een afzonderlijke basisallocatie 40.05 van hetzelfde programma om de omvorming van de hogescholenopleiding naar de bachelor-masterstructuur te begeleiden. Daarbij werd in de initiële begroting een bedrag van 1.909 in duizenden euro aan nieuwe middelen toegevoegd. Hierdoor werd het gedeelte van de aanvullende middelen ingeschreven op basisallocatie 40.05 van programma 33.10 op 2.190.739 euro gebracht.

Anderzijds werden op de afzonderlijke basisallocatie 40.11 van hetzelfde programma extra middelen ten belope van 5.071 in duizenden euro voorzien om de academische gerichtheid van de opleidingen aan de hogescholen verder uit bouwen en te verzekeren dat de masteropleidingen hun doel bereiken (artikel 152 van het structuurdecreet).

Daar deze aanvullende middelen in de initiële begroting 2003 buiten de "enveloppe hogescholenonderwijs" (basisallocatie 40.02 van programma 33.10) vielen, betekende dit dat de ruimte om binnen de enveloppe een celkrediet lonen op te stellen (relatief) krapper werd. De cel hogescholen van het departement wees er verder op dat deze nieuwe middelen een groeipad kennen, waardoor de "enveloppe hogescholenonderwijs" verder zou dalen.

De kredieten die in de initiële begroting waren ingeschreven op basisallocaties 40.05 en 40.11 van programma 33.10, worden nu, met het voorliggende begrotingsdecreet en de bepalingen tot begeleiding ervan (artikelen 2 en 3), aan de enveloppe toegevoegd. In de toelichting bij het programma 33.10 wordt gesteld dat het de bedoeling is dat de hogescholen deze nieuwe middelen op dezelfde wijze kunnen aanwenden als de klassieke werkingsuitkeringen, bepaald in artikel 173 van het structuurdecreet.

Het Rekenhof wijst erop dat uit de toelichting van dit programma blijkt dat de bedoelde middelen eventueel zouden kunnen worden aangewend voor de uitbetaling van wedden en toelagen, indien het hiervoor bestemde celkrediet niet toereikend is. Dit betekent dat er een risico bestaat dat de aanvullende middelen kunnen worden aangewend voor andere bestemmingen dan deze bedoeld in de artikelen 148 en 152 van het structuurdecreet. Tevens vestigt zijn college er de aandacht op dat de Vlaamse regering, bij de uitkering van deze middelen, de voorwaarde gesteld in artikel 148, §5 van hetzelfde decreet, niet kan negeren. De hogescholen moeten namelijk hun onderwijsontwikkelingsplan voorleggen aan de Vlaamse regering. Het verdient aanbeveling de transparantie en de specialiteit van de begroting te bewaken.

3.3. Departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

Uit de toelichtingen bij programma 41.50 - **Gehandicaptenzorg** blijkt dat de Vlaamse regering belangrijke nieuwe initiatieven wil ontwikkelen rond

het wegwerken van de wachtlijsten en inzake de toekenning van aanvullende persoonlijke assistentiebudgetten (PAB). Bij de begrotingscontrole wordt nu 7,3 miljoen euro extra voorzien (naast de initieel reeds vermelde 7,5 miljoen euro). Deze middelen kaderen in een vijfjarenprogramma dat in een 'gespreide' afbouw van het door de studiedienst van het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie met Personen met een Handicap (VFSIPH) berekende structurele tekort van 2.209 plaatsen en 2.200 PAB's voorziet.

Het kan worden gewaardeerd dat de Vlaamse regering de vastleggingsmachtiging van het VFSIPH verhoogt met 20 miljoen euro voor investeringen in infrastructuur met het oog op het wegwerken van de wachtlijsten in de gehandicaptensector. De verhoogde vastleggingsmachtiging moet in de komende jaren aanleiding geven tot een verhoogde investeringsdotatie (voor de éénmalige uitbetaling van de investeringssubsidies). Het Rekenhof beveelt echter aan in het kader van het vijfjarenprogramma in de toelichting het onderscheid te verduidelijken tussen het verhogen van de vastleggingsmachtiging bestemd voor (éénmalige) investeringssubsidies en het verhogen van de werkingsdotatie bestemd voor (recurrente) werkingssubsidies.

De Vlaamse regering dient ook de nodige informatie te verstrekken aan het Vlaams Parlement aangaande de afrekeningen en aanvullende voorschotten binnen de residentiële sector; een bekommernis van het Vlaams Parlement die trouwens recentelijk aan bod kwam in een gedachtewisseling van 18 maart 2003 in de schoot van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen over de centrale wachtlijst voor opvang en begeleiding van personen met een handicap in Vlaanderen⁽²⁴⁾.

Het Rekenhof beveelt aan dat aan het VFSIPH minstens voldoende werkingsmiddelen worden verstrekt teneinde alle afrekeningen met betrekking tot het jaar 2000 (jaar n-3) en circa 50% van de afrekeningen met betrekking tot het jaar 2001 (jaar n-2) uit te betalen in de loop van 2003. Gezien de reeds in het verleden vastgestelde achterstand inzake de afrekeningen van de subsidies voor de residentiële sector moet uit de toelichting kunnen worden afgeleid of de extra werkingsmiddelen voor wachtlijsten niet worden gecompenseerd door het vertraagd afrekenen van dossiers of het vertraagd uitbetalen van aanvullende voorschotten voor de residentiële sector.

De Vlaamse regering heeft naar aanleiding van de begrotingscontrole 2003 beslist de dotatie aan **Kind en Gezin** op te trekken met 6.684 in duizenden euro. Nochtans blijft de begroting 2003 van Kind en Gezin een globaal tekort vertonen van 2.695 in duizenden euro. Dit globaal tekort is samengesteld uit een begroot overschot eind 2003 op de investeringsdotatie (476 in duizenden euro) enerzijds en een begroot tekort

²⁴ Vlaams Parlement, Stuk 1644 (2002-2003) - Nr. 1.

eind 2003 op de werkingsdotatie (3.171 in duizenden euro) anderzijds. Wanneer ook rekening wordt gehouden met het feit dat Kind en Gezin een onttrekking aan het reservefonds voorziet ad 3.842 in duizenden euro, dan bedraagt het geraamde globale tekort op de begroting 2003 in feite 6.537 in duizenden euro.

Aan de Vlaamse regering wordt aanbevolen de nodige toelichting te verstrekken aangaande het begroten van het tekort op de werkingsmiddelen 2003. Het is bovendien opvallend dat het overgedragen tekort op de werkingsdotatie van het boekjaar 2002 identiek wordt begroot aan het nieuwe over te dragen tekort op de werkingsdotatie 2003, met name 3.171 in duizenden euro. Ook hierover blijft de toelichting ontoereikend. Uit de toelichting aangaande de uitvoering van de begroting 2002 blijkt verder dat het reservefonds in 2002 is gespijsd met 6.243 in duizenden euro. Gezien de geplande onttrekking aan het reservefonds in 2003 verdient het aanbeveling het Vlaams Parlement in te lichten over de bestemming van die onttrekking, enerzijds, en over de gecumuleerde toestand van het reservefonds, anderzijds.

De vastleggingsmachtiging van Kind en Gezin wordt behouden op het bedrag dat werd toegewezen naar aanleiding van de initiële begroting 2003, namelijk 5.737 in duizenden euro. Hierbij wenst het Rekenhof evenwel te herinneren aan het feit dat bij de initiële begroting 2003⁽²⁵⁾ werd gesteld dat een jaarlijks bedrag van 9.852 in duizenden euro aan vastleggingsmachtigingen nodig is om alleen reeds het bestaande patrimonium van de crèches in stand te houden, te vernieuwen en verder uit te bouwen. Daarenboven kan worden verwacht dat, rekening houdende met de geplande uitbreiding van het aantal opvangplaatsen, met enige vertraging ook de nood aan (nieuwe) infrastructuurwerken en dus aan vastleggingsmachtigingen zal toenemen.

Artikel 19, §1, van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang voorziet in de oprichting van het **Topstukkenfonds**, een VOI van categorie A. Zowel een begroting van deze instelling als een decreetsbepaling hieromtrent ontbreken.

In tabel 35 van de Algemene Toelichting wordt als **Reservering Zorgfonds** 40.668 in duizenden euro opgenomen. Dit bedrag stemt niet overeen met de cijfers in de aangepaste begroting van het Vlaams Zorgfonds zelf waarin 27.268 in duizenden euro vanuit de dotatie en 12.150 in duizenden euro als opbrengsten uit rente aan het reservefonds worden toegewezen, dus samen 39.418 in duizenden euro.

²⁵ Toelichtingen bij de middelen- en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003 - Toelichting per programma, Vlaams Parlement, Stuk 13 (2002-2003) - Nr. 1-B, p. 334.

3.4. Departement Economie, Werkgelegenheid, Binnenlandse Aangelegenheden en Landbouw

De budgettaire middelen voor nieuwe bevoegdheden worden in twee gevallen onvoldoende toegelicht. Bij programma 51.40 - **Buitenlandse Handel en Exportbevordering** worden door de bijzondere wet van 13 juli 2001 tot herfinanciering van de gemeenschappen en de uitbreiding van de fiscale bevoegdheden van de gewesten bijkomende middelen overgedragen naar de gewesten. Voor Vlaanderen zou dit neerkomen op ongeveer 9.283 in duizenden euro (jaarlijks te indexeren). Bovendien is dit ook het geval bij de doelstellingen en aan te wenden middelen van de meeste programma's van de **administratie Landbouw**. Ook de strategische en operationele doelstellingen, de in te zetten instrumenten, de te leveren prestaties, de prestatiedrijvers en de budgettaire parameters ontbreken.

Blijkens de toelichting bij basisallocatie 31.09 - Subsidies in het kader van de stimulering van de biologische landbouw van programma 54.10 - Landbouw, Tuinbouw en Plattelandsbeleid betreft de verhoging met 100 in duizenden euro van het GVK en met 50 in duizenden euro van het GOK een cofinanciering van een door het **Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing** (VLAM) ingediend campagnevoorstel met als doel de promotie van biologische landbouw bij een groot publiek. Deze activiteiten behoren tot de gewone opdrachten van het VLAM, zodat het met het oog op de doorzichtigheid van de begroting aangewezen is dit aan te rekenen op basisallocatie 33.02 - Subsidie aan het Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing.

Volgens de toelichting werd de vastleggingsmachtiging van het **Vlaams Landbouwinvesteringsfonds** (VLIF) met 4.201 in duizenden euro verminderd omdat beslist werd dit bedrag over te hevelen naar het MINA-fonds om de meerkost voor krengeverwerking in 2003 op te vangen. Er wordt evenwel niet toegelicht welke repercussies deze vermindering zal hebben voor de steuntoekenning door het VLIF.

Ook werd de vastleggingsmachtiging van het **Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector** (FIVA) met 887 in duizenden euro verminderd in afwachting van de nieuwe regelgeving. Een meer uitvoerige verklaring over de effecten van de nieuwe regelgeving op de vastleggingsbehoefte van het FIVA is wenselijk.

Bij het **Fonds voor Flankerend Economisch Beleid** (FFEB) wordt de sterke toename tegenover vorige jaren van de werkingskosten van het Vlaams Waarborgfonds niet verklaard. Volgens de toelichting werd in 2002 915.000 euro betaald aan werkingskosten, terwijl hiervoor nu 3.137.000 euro wordt voorzien.

De budgetten voor nieuwe of te intensifiëren maatregelen conform het **werkgelegenheidsakkoord 2003-2004** worden voor een bedrag van 25.000 in duizenden euro voorlopig provisioneel toegewezen op basisallocatie 00.18 van programma 24.60. Het werkgelegenheidsakkoord voorzagt voor 2003 een totaalbudget van 25.350 in duizenden euro. In de begroting wordt aldus een afronding naar onderen toe, toegepast.

Bij de opmaak van de begroting 2003 had het Rekenhof erop gewezen dat het budget voor het **Herplaatsingsfonds** te beperkt was. Oorspronkelijk werd voor 2003 een vastleggingsmachtiging van 1.259 in duizenden euro voorzien en een ordonnanceringskrediet van 2.507 in duizenden euro. Tot op heden zijn er reeds dossiers ingediend met een totale financiële impact op de begroting 2003 van 2.150.399 euro. Wegens een te beperkte vastleggingsmachtiging kunnen goedgekeurde dossiers momenteel niet worden vastgelegd. De vastleggingsmachtiging wordt nu in artikel 58 van het uitgavendecreet opgetrokken tot 3.329 in duizenden euro. Gelet op de huidige economische conjunctuur en het aantal dossiers dat zich gedurende de eerste vier maanden reeds heeft aange-diend, is de ruimte die voorzien wordt voor nieuwe dossiers, die zich in de loop van de tweede helft van 2003 eventueel zullen aandienen, eerder beperkt. Een gelijkaardig probleem stelt zich met betrekking tot het ordonnanceringskrediet. In het verleden dienden bepaalde goedgekeurde dossiers te wachten op de uitbetaling van een voorschot wegens een gebrek aan financiële middelen. De huidige verhoging tot een bedrag van 4.175 in duizenden euro volstaat om een eerste voorschot te betalen met betrekking tot de in 2003 ingediende dossiers en een tweede voorschot voor de hangende dossiers van 2002. Er is echter onvoldoende ruimte om de momenteel openstaande dossiers volledig af te handelen en eventueel nieuwe dossiers te financieren. Het Herplaatsingsfonds blijkt systematisch te kampen met een probleem van beperkte budgetten waardoor de tijdige betaling van goedgekeurde dossiers en een vlotte werking in het gedrang komen.

3.5. Departement Leefmilieu en Infrastructuur

De creatie van een nieuwe basisallocatie van 20.000 in duizenden euro voor kredietverlening aan de **NV Aquafin** houdt geen fundamentele oplossing in voor de liquiditeitsproblemen van deze vennootschap. Het verdient aanbeveling dat het Vlaams Gewest daarentegen op de uitgavenartikels van de begroting van het Minafonds voldoende kredieten

voorziet teneinde aan zijn contractuele verplichtingen ten opzichte van deze vennootschap te voldoen.

De verhoging van de ordonnanceringskredieten (betreffende investeringsuitgaven voor de bouw en/of verbouwing van sociale huurwoningen door gemeenten, OCMW's, de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij of haar erkende maatschappijen in het kader van **inbreidingsprojecten in kansarme buurten**) met tweemaal 250 in duizenden euro voor de vereffening van lopende dossiers en hoofdzakelijk eindafrekeningen is onvoldoende voor wat betreft de investeringsuitgaven in verband met de bouw en/of verbouwing van sociale huurwoningen in het kader van inbreidingsprojecten in kansarme buurten. Uit berekeningen van de administratie blijkt dat voor basisallocatie 63.62 van programma 62.40 een ordonnanceringskrediet van 1.490 in duizenden euro en voor basisallocatie 63.63 van programma 62.40 een ordonnanceringskrediet van 2.994 in duizenden euro nodig zou zijn.

Artikel 31, §19, machtigt de minister bevoegd voor openbare werken ertoe om, binnen de perken van de kredieten ingeschreven onder artikel 363F313, investeringsuitgaven met betrekking tot het stedelijk/gemeentelijk aandeel in de projecten van het **Masterplan Antwerpen**, ten laste te nemen van de begroting van de DAB Vlaams Infrastructuurfonds. Onder dit artikel 363F7313 van deze DAB wordt thans een bedrag van 17,7 miljoen euro GVK en GOK ingeschreven. Het Vlaams Gewest zal voor een bedrag, dat voorlopig wordt geraamd op 17,7 miljoen euro, infrastructuurwerken bekostigen die in principe ten laste moeten vallen van de betrokken steden/gemeenten, zoals vervanging of ontubbeling van rioleringen, aanbrengen van straatmeubilair, aanleg van voetgangerszones en voetpaden. Dit wordt geregeld via het begrotingsdecreet, en niet via een algemeen geldende wijziging van de regelgeving met betrekking tot de tenlasteneming van dergelijke infrastructuurwerken. Als verantwoording voor de tenlasteneming wordt meegedeeld dat diverse steden en gemeenten in de regio Antwerpen het opgelegde tempo inzake investeringen, die het Vlaams Gewest in het kader van het Masterplan Antwerpen wil doen op hun grondgebied, niet kunnen volgen en bij wijze van spreken hun volledige stedelijke/gemeentelijke begroting voor openbare werken dienen aan te spreken om het tempo te kunnen volgen, waardoor andere dringende lokale werken niet aan bod komen. Het Rekenhof beveelt aan voormelde problematiek juridisch en budgettair beter op te lossen.

Artikel 361B4312 - **Tegemoetkomingen aan gemeentebesturen ingevolge milieuconvenanten met het Vlaams Gewest** van de begroting van het Minafonds is niet meer opgenomen in de lijst vervat in artikel 26 van het ontwerpdecreet, waardoor de minister bevoegd voor het leefmilieu, binnen de perken van de kredieten op deze basisallocatie, niet meer is gemachtigd subsidies toe te kennen.

Als positief punt vermeldt het Rekenhof de inschrijving van een vastleggingsmachtiging van 25 miljoen euro voor het **Garantiefonds voor Huisvesting**. Bij gebreke hiervan beschikte de Vlaamse regering niet over een machtiging om de middelen van het Vlaams Gewest voor een PPS-constructie in de sociale huisvesting vast te leggen of te reserveren. Op dit punt wordt hiermee gevolg gegeven aan de resolutie van het Vlaams Parlement in zijn plenaire vergadering van 9 juli 2002 betreffende de uitvoering van de Vlaamse Wooncode⁽²⁶⁾. Hierin werd immers gesteld dat, indien gebruik wordt gemaakt van huursubsidies als alternatief voor investeringssubsidies, er zorg dient te worden besteed aan budgettaire transparantie om debudgettering te vermijden.

In tabel 16 van de **meerjarenbegroting** worden geen vereffeningskredieten voorzien voor het Garantiefonds voor Huisvesting tot en met 2006. Mede door de recente principiële beslissing een aantal pilootprojecten te realiseren binnen de voorgestelde PPS-structuur, lijkt het moeilijk aanneembaar dat het Garantiefonds voor Huisvesting geen dotaties zal ontvangen tot en met 2006, en dus ook geen verhuursubsidies zal uitbetalen.

Bovendien liggen de beleidskredieten inzake *Wegen en Water* in de **meerjarenbegroting** systematisch 10% hoger dan de betalingskredieten, voor het gemeenschappelijk vervoer 5%. Op middellange tot lange termijn is een convergentie tussen de beleidskredieten en betalingskredieten aangewezen. Deze trend is evenwel nog niet uit de meerjarenbegroting af te leiden. Het verdient aanbeveling deze evolutie nader toe te lichten.

²⁶ Vlaams Parlement, Stuk 1215 (2001-2002) - Nr. 3, punt 6.